श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

SHRIMAD BHAGWAT RASIK KUTUMB

Uddhav Geeta, Third Sopan(11.14)

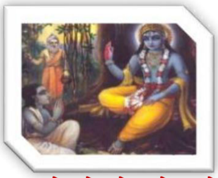

स्व धाम प्रस्थान को देखो हो रहे श्री कृष्ण तैयार।
उद्धृत किए उद्धव समक्ष अद्भुत अनमोल उद्गार।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम्।
देवीं(म्) सरस्वतीं(म्) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्॥

nārāyaṇaṃ(n) namaskṛtya, naraṃ(ñ)caiva narottamam

devīṃ(m) sarasvatīṃ(m) vyāsaṃ(n), tato jayamudīrayet

नामसङ्कीर्तनं(म्) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम्।
प्रणामो दुःखशमनस्, तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्॥

nāmasaṅkīrtanaṃ(m) yasya, sarvapāpapraṇāśanam

praṇāmo duḥkhaśamanas, taṃ(n) namāmi hariṃ(m) param

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

एकादशः स्कन्धः

अथ चतुर्दशोऽध्यायः

Śrīmadbhāgawatamahāpurāṇam

Ekādaśḥ skandhaḥ

.. atha caturdaśo'dhyāyaḥ - 14 ..

उद्धव उवाच

वदन्ति कृष्ण श्रेयां(व्)सि, बहूनि ब्रह्मवादिनः ।
तेषां(म्) विकल्पप्राधान्य - मुताहो एकमुख्यता ॥ 1॥

uddhava uvāca

vadanti kṛṣṇa śreyām̐(v)si, bahūni brahmavādinaḥ .

teṣām̐(m) vikalpaprādhānya- mutāho ekamukhyatā .. 1..

vikalpa+ prā**ā**dh**ā**nya

भवतोदाहृतः(स्) स्वामिन्, भक्तियोगोऽनपेक्षितः ।

निरस्य सर्वतः(स्) संं(ङ्)गं(म्), येन त्वय्याविशेन्मनः ॥ 2 ॥

bhavatodāhṛtaḥ(s) svāmin, bhaktiyogo'napekṣitaḥ .

nirasya sarvataḥ(s) saṃ(ṅ)gaṃ(m), yena tvayyāviśenmanaḥ .. 2..

bhavato+ d**ā**h**ṛ**ta**ḥ**(s), bhaktiyogo'+ napek**ṣ**ita**ḥ**, tvayy**ā**+ vi**ś**en+ mana**ḥ**

श्रीभगवानुवाच

कालेन नष्टा प्रलये, वाणीयं(म्) वेदसं(ञ्)ज्ञिता ।

मयाऽऽदौ ब्रह्मणे प्रोक्ता, धर्मो यस्यां(म्) मदात्मकः ॥ 3 ॥

śrībhagavānuvāca

kālena naṣṭā pralaye, vāṇīyaṃ(m) vedasaṃ(ñ)jñitā .

mayā''dau brahmaṇe proktā, dharmo yasyāṃ(m) madātmakaḥ .. 3..

तेन प्रोक्ता च पुत्राय, मनवे पूर्वजाय सा ।

ततो भृग्वादयोऽगृह्णन् , सप्त ब्रह्ममहर्षयः ॥ 4 ॥

tena proktā ca putrāya, manave pūrvajāya sā .

tato bhṛgvādayo'gṛhṇan, sapta brahmamaharṣayaḥ .. 4..

bh**ṛ**gv**ā** + dayo'+ g**ṛ**h+ **ṇ**an

तेभ्यः(फ्) पितृभ्यस्तत्पुत्रा, देवदानवगुह्यकाः ।

मनुष्याः(स्) सिद्धगन्धर्वाः(स्), सविद्याधरचारणाः ॥ 5 ॥

tebhyaḥ(ph) pitṛbhyastatputrā, devadānavaguhyakāḥ .

manuṣyāḥ(s) siddhagandharvāḥ(s), savidyādharacāraṇāḥ .. 5..

pitṛbhyas+ tatputrā, deva+ dānava+ guhyakāḥ, savidyā + dharacāraṇāḥ

किं(न्)देवाः(ख्) किन्नरा नागा, रक्षः(ख्) किम्पुरुषादयः ।

बह्व्यस्तेषां(म्) प्रकृतयो, रजः(स्)सत्त्वतमोभुवः ॥ 6॥

Kin(n)devāḥ(kh) kinnarā nāgā, rakṣaḥ(kh) kimpuruṣādayaḥ .

bahvyasteṣāṃ(m) prakṛtayo, rajaḥ(s)sattvatamobhuvaḥ .. 6..

kim+ puruṣādayaḥ, bahv+ yas+ teṣāṃ(m),

rajaḥ(s)+ sat+ tvatamo+ bhuvaḥ

याभिर्भूतानि भिद्यन्ते, भूतानां(म्) मतयस्तथा ।

यथाप्रकृति सर्वेषां(ञ्), चित्रा वाचः(स्) स्रवन्ति हि ॥ 7॥

yābhirbhūtāni bhidyante, bhūtānāṃ(m) matayastathā .

yathāprakṛti sarveṣāṃ(ñ), citrā vācaḥ(s) sravanti hi .. 7..

yābhir+ bhūtāni

एवं(म्) प्रकृतिवैचित्र्याद् - भिद्यन्ते मतयो नृणाम् ।

पारम्पर्येण केषाञ्चित् - पाखण्डमतयोऽपरे ॥ 8॥

evaṃ(m) prakṛtivaicitryād- bhidyante matayo nṛṇām .

pāramparyeṇa keṣāñcit- pākhaṇḍamatayo'pare .. 8..

prakṛti+ vaicitryād, pāram+ paryeṇa, pākhaṇḍa+ matayo'+ pare

मन्मायामोहितधियः(फ्), पुरुषाः(फ्) पुरुषर्षभ ।

श्रेयो वदन्त्यनेकान्तं(म्), यथाकर्म यथारुचि ॥ 9॥

manmāyāmohitadhiyaḥ(ph), puruṣāḥ(ph) puruṣarṣabha .

śreyo vadantyanekāntaṃ(m), yathākarma yathāruci .. 9..

manmāyā + mohita+ dhiyaḥ(ph), vadantya+ nekāntaṃ(m)

धर्ममेके यशश्चान्ये ,कामं(म्) सत्यं(न्) दमं(म्) शमम् ।

अन्ये वदन्ति स्वार्थं(म्) वा, ऐश्वर्यं(न्) त्यागभोजनम् ।।10।।

dharmameke yaśāścānye, kāmaṃ(m) satyaṃ(n) damaṃ(m) śamam .

ānye vadānti svārthaṃ(m) vā, aiśvaryaṃ(n) tyāgabhojanam ... 10..

yaśaś+ cānye

केचिद् यज्ञतपोदानं(म्), व्रतानि नियमान् यमान् ।

आद्यन्तवन्त एवैषां(म्), लोकाः(ख्) कर्मविनिर्मिताः ।

दुःखोदर्कास्तमोनिष्ठाः(ह्), क्षुद्रानन्दाः(श्) शुचार्पिताः ॥ 11॥

Kecid yajñatapodānaṃ(m), vratāni niyamān yamān

ādyantavanta evaiṣāṃ(m), lokāḥ(kh) karmavinirmitāḥ .

duḥkhodarkāstamoniṣṭhāḥ(h), kṣudrānandāḥ(ś) śucārpitāḥ .. 11..

duḥkhodar+ kās+ tamoniṣṭhāḥ(h)

मय्यर्पितात्मनः(स्) सभ्य, निरपेक्षस्य सर्वतः ।

मयाऽऽत्मना सुखं(म्) यत्तत् , कुतः(स्) स्याद् विषयात्मनाम् ॥ 12॥

mayyarpitātmanaḥ(s) sabhya, nirapekṣasya sarvataḥ .

mayā''tmanā sukhaṃ(m) yattat, kutaḥ(s) syād viṣayātmanām .. 12..

mayyar+ pitāt+ manaḥ(s), viṣayāt+ manām

अकिं(ञ्)चनस्य दान्तस्य, शान्तस्य समचेतसः ।

मया सन्तुष्टमनसः(स्), सर्वाः(स्) सुखमया दिशः ॥ 13॥

akiṃ(ñ)canasya dāntasya, śāntasya samacetasaḥ .

mayā santuṣṭamanasaḥ(s), sarvāḥ(s) sukhamayā diśaḥ .. 13..

santuṣṭa+ manasaḥ(s)

न पारमेष्ठ्यं(न्) न महेन्द्रधिष्ण्यं(न्),

न सार्वभौमं(न्) न रसाधिपत्यम् ।

न योगसिद्धीरपुनर्भवं(म्) वा,

मय्यर्पितात्मेच्छति मद् विनान्यत् ॥ 14॥

na pārameṣṭhyaṃ(n) na mahendradhiṣṇyaṃ(n)

na sārvabhaumaṃ(n) na rasādhipatyam .

na yogasiddhīrapunarbhavaṃ(m) vā

mayyarpitātmecchati mad vinānyat .. 14..

yogasiddhī+ rapunar+ bhavaṃ(m), mayyar+ pitāt+ mecchati

न तथा मे प्रियतम, आत्मयोनिर्न शं(ङ्)करः ।

न च सं(ङ्)कर्षणो न श्रीर्- नैवात्मा च यथा भवान् ॥ 15॥

na tathā me priyatama, ātmayonirna śaṃ(ṅ)karaḥ .

na ca saṃ(ṅ)karṣaṇo na śrīr- naivātmā ca yathā bhavān .. 15..

ātma+ yonir+ na

निरपेक्षं(म्) मुनिं(म्) शान्तं(न्), निर्वैरं(म्) समदर्शनम् ।

अनुव्रजाम्यहं(न्) नित्यं(म्), पूयेयेत्यङ्घ्रिरेणुभिः ॥ 16॥

nirapekṣaṃ(m) muniṃ(m) śāntaṃ(n), nirvairaṃ(m) samadarśanam .

anuvrajāmyahaṃ(n) nityaṃ(m), pūyeyetyaṅghrireṇubhiḥ .. 16..

anu+ vrajām+ yahaṃ(n), pūyeyet+ yaṅghrire+ ṇubhiḥ

निष्किञ्चना मय्यनुरक्तचेतसः(श्),

शान्ता महान्तोऽखिलजीववत्सलाः ।

कामैरनालब्धधियो जुषन्ति यत्,

तन्नैरपेक्ष्यं(न्) न विदुः(स्) सुखं(म्) मम ॥ 17॥

niṣkiñcanā mayyanuraktacetasaḥ(ś)

śāntā mahānto'khilajīvavatsalāḥ .

kāmairanālabdhadhiyo juṣanti yat

tannairapekṣyaṃ(n) na viduḥ(s) sukhaṃ(m) mama .. 17..

mayyanu+ rakta+ cetasaḥ(ś), mahānto'+ khila+ jīvavatsalāḥ,

kāmai+ ranālabdha+ dhiyo, tannai+ rapekṣyaṃ(n)

बाध्यमानोऽपि मद्भक्तो, विषयैरजितेन्द्रियः ।
प्रायः(फ्) प्रगल्भया भक्त्या, विषयैर्नाभिभूयते ॥ 18॥

bādhyamāno'pi madbhakto, viṣayairajitendriyaḥ .
prāyaḥ(ph) pragalbhayā bhaktyā, viṣayairnābhibhūyate .. 18..

bādhya+ māno'pi, viṣayai+ rajitendriyaḥ, viṣayair+ nābhi+ bhūyate

यथाग्निः(स्) सुसमृद्धार्चिः(ख्), करोत्येधांं(व्)सि भस्मसात् ।
तथा मद्विषया भक्ति- रुद्धवैनां(व्)सि कृत्स्नशः ॥ 19॥

yathāgniḥ(s) susamṛddhārciḥ(kh), karotyedhāṃ(v)si bhasmasāt .
tathā madviṣayā bhakti- ruddhavaināṃ(v)si kṛtsnaśaḥ .. 19..

susamṛd+ dhārciḥ(kh), karotye+ dhāṃ(v)si, ruddhavai+ nāṃ(v)si

न साधयति मां(म्) योगो, न सां(ङ्)ख्यं(न्) धर्म उद्धव ।
न स्वाध्यायस्तपस्त्यागो, यथा भक्तिर्ममोर्जिता ॥ 20॥

na sādhayati māṃ(m) yogo, na sāṃ(ṅ)khyaṃ(n) dharma uddhava .
na svādhyāyastapastyāgo, yathā bhaktirmamorjitā .. 20..

svādhyā + yastapas+ tyāgo, bhaktir +mamor+ jitā

भक्त्याहमेकया ग्राह्यः(श्), श्रद्धयाऽऽत्मा प्रियः(स्) सताम् ।
भक्तिः(फ्) पुनाति मन्निष्ठा, श्वपाकानपि सम्भवात् ॥ 21॥

bhaktyāhamekayā grāhyaḥ(ś), śraddhayā''tmā priyaḥ(s) satām .
bhaktiḥ(ph) punāti manniṣṭhā, śvapākānapi sambhavāt .. 21..

bhaktyā+ hamekayā, śvapākā+ napi

धर्मः(स्) सत्यदयोपेतो, विद्या वा तपसान्विता ।
मद्भक्त्यापेतमात्मानं(न्), न सम्यक् प्रपुनाति हि ॥ 22॥

dharmaḥ(s) satyadayopeto, vidyā vā tapasānvitā .

madbhaktyāpetamātmānaṃ(n), na samyak prapunāti hi .. 22..

satya+ dayopeto, mad+ bhaktyā + peta+ mātmānaṃ(n)

कथं(म्) विना रोमहर्षं(न्), द्रवता चेतसा विना ।

विनाऽऽनन्दाश्रुकलया, शुध्येद् भक्त्या विनाऽऽशयः ॥ 23 ॥

kathaṃ(m) vinā romaharṣaṃ(n), dravatā cetasā vinā .

vinā''nandāśrukalayā, śudhyed bhaktyā vinā''śayaḥ .. 23..

vinā''+ nandā + śrukalayā

वाग् गद्गदा द्रवते यस्य चित्तं(म्),

रुदत्यभीक्ष्णं(म्) हसति क्वचिच्च ।

विलज्ज उद्गायति नृत्यते च,

मद्भक्तियुक्तो भुवनं(म्) पुनाति ॥ 24 ॥

vāg gadgadā dravate yasya cittaṃ(m)

rudatyabhīkṣṇaṃ(m) hasati kvacicca .

vilajja udgāyati nṛtyate ca

madbhaktiyukto bhuvanaṃ(m) punāti .. 24..

rudat+ yabhīkṣṇaṃ(m), mad + bhakti+ yukto

यथाग्निना हेम मलं(ञ्) जहाति,

ध्मातं(म्) पुनः(स्) स्वं(म्) भजते च रूपम् ।

आत्मा च कर्मानुशयं(म्) विधूय,

मद्भक्तियोगेन भजत्यथो माम् ॥ 25 ॥

yathāgninā hema malaṃ(ñ) jahāti

dhmātaṃ(m) punaḥ(s) svaṃ(m) bhajate ca rūpam .

ātmā ca karmānuśayaṃ(m) vidhūya

madbhaktiyogena bhajatyatho mām .. 25..

karm**ā** + nu**ś**aya**ṃ**(m)

यथा यथाऽऽत्मा परिमृज्यतेऽसौ,

मत्पुण्यगाथाश्रवणाभिधानैः ।

तथा तथा पश्यति वस्तु सूक्ष्मं(ञ्),

चक्षुर्यथैवां(ञ्)जनसम्प्रयुक्तम् ॥ 26॥

yathā yatha''tmā parimṛjyate'sau

matpuṇyagāthaśravaṇābhidhānaiḥ .

tathā tathā paśyati vastu sūkṣmaṃ(ñ)

cakṣuryathaivāṃ(ñ)janasamprayuktam .. 26..

mat+ pu**ṇ**ya+ g**ā**th**ā**+ **ś**rava**ṇā**+ bhidh**ā**nai**ḥ**

cak**ṣ**ur + yathaiv**āṃ**(ñ)+ janasam+ prayuktam

विषयान् ध्यायतश्चित्तं(म्), विषयेषु विषज्जते ।

मामनुस्मरतश्चित्तं(म्), मय्येव प्रविलीयते ॥ 27॥

viṣayān dhyāyataścittaṃ(m), viṣayeṣu viṣajjate .

māmanusmarataścittaṃ(m), mayyeva pravilīyate .. 27..

dhy**ā**yata**ś**+ citta**ṃ**(n), m**ā**manus+ marata**ś**+ citta**ṃ**,

तस्मादसदभिध्यानं(म्), यथा स्वप्नमनोरथम् ।

हित्वा मयि समाधत्स्व, मनो मद्भावभावितम् ॥ 28॥

tasmādasadabhidhyānaṃ(m), yathā svapnamanoratham .

hitvā mayi samādhatsva, mano madbhāvabhāvitam .. 28..

tasm**ā+** dasada+ bhidhy**ā**na**ṃ**(m), svapna+ manoratham, mad+ bhava+ bh**ā**vitam

स्त्रीणां(म्) स्त्रीसं(ङ्)गिनां(म्) सं(ङ्)गं(न्), त्यक्त्वा दूरत आत्मवान् ।

क्षेमे विविक्त आसीनश् - चिन्तयेन्मामतन्द्रितः ॥ 29॥

strīṇāṃ(m) strīsaṃ(ṅ)gināṃ(m) saṃ(ṅ)gaṃ(n), tyaktvā dūrata ātmavān .

kṣeme vivikta āsīnaś- cintayenmāmatandritaḥ .. 29..

cintayen+ māma+ tandritaḥ

न तथास्य भवेत् क्लेशो, बन्धश्चान्यप्रसं(ङ्)गतः ।

योषित्सं(ङ्)गाद् यथा पुं(व्)सो, यथा तत्सं(ङ्)गिसं(ङ्)गतः ॥ 30॥

na tathāsya bhavet kleśo, bandhaścānyaprasaṃ(ṅ)gataḥ .

yoṣitsaṃ(ṅ)gād yathā puṃ(v)so, yathā tatsaṃ(ṅ)gisaṃ(ṅ)gataḥ .. 30..

bandhaś + cānya+ prasaṃ(ṅ)gataḥ

उद्धव उवाच

यथा त्वामरविन्दाक्ष, यादृशं(म्) वा यदात्मकम् ।

ध्यायेन्मुमुक्षुरेतन्मे, ध्यानं(न्) त्वं(म्) वक्तुमर्हसि ॥ 31॥

uddhava uvāca

yathā tvāmaravindākṣa, yādṛśaṃ(m) vā yadātmakam .

dhyāyenmumukṣuretanme, dhyānaṃ(n) tvaṃ(m) vaktumarhasi .. 31..

tvā + mara+ vindākṣa, dhyāyen+ mumukṣu + retanme

श्रीभगवानुवाच

सम आसन आसीनः(स्), समकायो यथासुखम् ।

हस्तावुत्सं(ङ्)ग आधाय, स्वनासाग्रकृतेक्षणः ॥ 32॥

śrībhagavānuvāca

sama āsana āsīnaḥ(s), samakāyo yathāsukham .

hastāvutsaṃ(ṅ)ga ādhāya, svanāsāgrakṛtekṣaṇaḥ .. 32..

svanāsā + grakṛte+ kṣaṇaḥ

प्राणस्य शोधयेन्मार्गं(म्), पूरकुम्भकरेचकैः ।

विपर्ययेणापि शनै - रभ्यसेन्निर्जितेन्द्रियः ॥ 33॥

prāṇasya śodhayenmārgaṃ(m), pūrakumbhakarecakaiḥ .

viparyayeṇāpi śanai- rabhyasennirjitendriyaḥ .. 33..

pūra+ kumbha+ karecakaiḥ, rabhya+ sen+ nir+ jitendriyaḥ

हृद्यविच्छिन्नमों(ङ्)कारं(ङ्), घण्टानादं(म्) विसोर्णवत् ।

प्राणेनोदीर्य तत्राथ, पुनः(स्) सं(व्)वेशयेत् स्वरम् ॥ 34॥

hṛdyavicchinnamoṃ(ṅ)kāraṃ(ṅ), ghaṇṭānādaṃ(m) bisorṇavat .

prāṇenodīrya tatrātha punaḥ(s) saṃ(v)veśayet svaram .. 34..

hṛdya+ vic+chin+ namoṃ(ṅ)kāraṃ(ṅ),

bisor+ ṇavat, prāṇeno+ dīrya

एवं(म्) प्रणवसं(य्)युक्तं(म्), प्राणमेव समभ्यसेत् ।

दशकृत्वस्त्रिषवणं(म्), मासादर्वाग् जितानिलः ॥ 35॥

evaṃ(m) praṇavasaṃ(y)yuktaṃ(s), prāṇameva samabhyaset .

daśakṛtvastriṣavaṇaṃ(m), māsādarvāg jitānilaḥ .. 35..

praṇava+ saṃ(y)yuktaṃ(s), daśakṛt+ vas+ triṣavaṇaṃ(m), māsādar+ vāg

हृत्पुण्डरीकमन्तः(स्)स्थ - मूर्ध्वनालमधोमुखम् ।

ध्यात्वोर्ध्वमुखमुन्निद्र - मष्टपत्रं(म्) सकर्णिकम् ॥ 36॥

hṛtpuṇḍarīkamantaḥ(s)stha, mūrdhvanālamadhomukham .

dhyātvordhvamukhamunnidra- maṣṭapatraṃ(m) sakarṇikam .. 36..

hṛt+ puṇḍarī + kamantaḥ(s)+ stha, mūr + dhvanāla + madhomukham,

dhyāt+ vordhva+ mukhamun+ nidra

कर्णिकायां(न्) न्यसेत् सूर्य - सोमाग्नीनुत्तरोत्तरम् ।

वह्निमध्ये स्मरेद् रूपं(म्), ममैतद् ध्यानमं(ङ्)गलम् ॥ 37॥

karṇikāyāṃ(n) nyaset sūrya- somāgnīnuttarottaram .

vahnimadhye smared rūpaṃ(m), mamaitad dhyānamaṃ(ṅ)galam .. 37..

somāgnī+ nut+ tarot+ taram

समं(म्) प्रशान्तं(म्) सुमुखं(न्), दीर्घचारुचतुर्भुजम् ।
सुचारुसुन्दरग्रीवं(म्), सुकपोलं(म्) शुचिस्मितम् ॥ 38॥

samaṃ(m) praśāntaṃ(m) sumukhaṃ(n), dīrghacārucaturbhujam .
sucārusundaragrīvaṃ(m), sukapolaṃ(m) śucismitam .. 38..

dīrgha+ cāru+ caturbhujam, sucāru+ sundara+ grīvaṃ(m)

समानकर्णविन्यस्तस् - फुरन्मकरकुण्डलम् ।
हेमाम्बरं(ङ्) घनश्यामं(म्), श्रीवत्सश्रीनिकेतनम् ॥ 39॥

samānakarṇavinyastas- phuranmakarakuṇḍalam .
hemāmbaraṃ(ṅ) ghanaśyāmaṃ(m), śrīvatsaśrīniketanam .. 39..

samā + nakarṇa+ vinyastas, phuran+ makara+ kuṇḍalam, śrīvatsa+ śrīniketanam

शं(ङ्)खचक्रगदापद्म - वनमालाविभूषितम् ।
नूपुरैर्विलसत्पादं(ङ्), कौस्तुभप्रभया युतम् ॥ 40॥

śaṃ(ṅ)khacakragadāpadma- vanamālāvibhūṣitam .
nūpurairvilasatpādaṃ(ṅ), kaustubhaprabhayā yutam .. 40..

śaṃ(ṅ)kha+ cakra+ gadā+ padma, nūpurair+ vilasat+ pādaṃ(ṅ),

द्युमत्किरीटकटक - कटिसूत्रां(ङ्)गदायुतम् ।
सर्वां(ङ्)गसुन्दरं(म्) हृद्यं(म्), प्रसादसुमुखेक्षणम् ।
सुकुमारमभिध्यायेत् - सर्वां(ङ्)गेषु मनो दधत् ।।41।।

dyumatkirīṭakaṭaka- kaṭisūtrāṃ(ṅ)gadāyutam .
sarvāṃ(ṅ)gasundaraṃ(n) hṛdyaṃ(m), prasādasumukhekṣaṇam
sukumāramabhidhyāyet- sarvāṃ(ṅ)geṣu mano dadhat .. 41

dyumat+ kirīṭa+ kaṭaka, prasāda+ sumukhe+ kṣaṇam, sukumā + ramabhi+ dhyāyet

इन्द्रियाणीन्द्रियार्थेभ्यो, मनसाऽऽकृष्य तन्मनः ।
बुद्ध्या सारथिना धीरः(फ्), प्रणयेन्मयि सर्वतः ॥ 42॥

indriyāṇīndriyārthebhyo, manasā''kṛṣya tanmanaḥ .

buddhyā sārathinā dhīraḥ(ph), praṇayenmayi sarvataḥ .. 42..

indriyā+ ṇīndri+ yārthebhyo, manasā''+ kṛṣya, praṇayen+ mayi

तत् सर्वव्यापकं(ञ्) चित्त - माकृष्यैकत्र धारयेत् ।
नान्यानि चिन्तयेद् भूयः(स्), सुस्मितं(म्) भावयेन्मुखम् ॥ 43॥

tatsarvavyāpakaṃ(ñ) citta- mākṛṣyaikatra dhārayet .

nānyāni cintayed bhūyaḥ(s), susmitaṃ(m) bhāvayenmukham .. 43..

mākṛṣyai+ katra, bhāvayen+ mukham

तत्र लब्धपदं(ञ्) चित्त - माकृष्य व्योम्नि धारयेत् ।
तच्च त्यक्त्वा मदारोहो, न किं(ञ्)चिदपि चिन्तयेत् ॥ 44॥

tatra labdhapadaṃ(ñ) citta- mākṛṣya vyomni dhārayet .

tacca tyaktvā madāroho, na kiṃ(ñ)cidapi cintayet .. 44..

एवं(म्) समाहितमतिर् - मामेवात्मानमात्मनि ।
विचष्टे मयि सर्वात्मन्, ज्योतिर्ज्योतिषि सं(य्)युतम् ॥ 45॥

evaṃ(m) samāhitamatir- māmevātmānamātmani .

vicaṣṭe mayi sarvātman, jyotirjyotiṣi saṃ(y)yutam .. 45..

māmevātmā+ namātmani, jyotir+ jyotiṣi

ध्यानेनेत्थं(म्) सुतीव्रेण, युं(ञ्)जतो योगिनो मनः ।
सं(य्)यास्यत्याशु निर्वाणं(न्), द्रव्यज्ञानक्रियाभ्रमः ॥ 46॥

dhyānenetthaṃ(m) sutīvreṇa, yuṃ(ñ)jato yogino manaḥ .

saṃ(y)yāsyatyāśu nirvāṇaṃ(n), dravyajñānakriyābhramaḥ .. 46..

dhyāne+ netthaṃ(m), saṃ(y)yās+ yatyāśu, dravya+ jñāna+ kriyābhramaḥ

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(व्)स्यां(म्)
सं(व्)हितायामेकादशस्कन्धे चतुर्दशोऽध्यायः ॥ 14॥

iti śrīmadbhāgavate mahāpurāṇe pāramahaṃ(v)syāṃ(m)

saṃ(v)hitāyāṃ ekādaśaskandhe caturdaśo'dhyāyaḥ .. 14..

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्)पूर्णात्पूर्णमुदच्यते

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते।।

ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः।।

Om Pūrṇamadah(ph) Pūrṇamidaṃ(m) PūrṇātPūrṇamudacyate|

Pūrṇasya Pūrṇamādāya Pūrṇamevāvashiṣyate ||

Om Shāntih(ś) Shāntih(ś) Shāntih ||